

Suvestinė redakcija nuo 2018-05-25 iki 2020-05-18

Įsakymas paskelbtas: TAR 2017-09-01, i. k. 2017-14039

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA INVESTICIJOMS, SKIRTOMS NE ŽEMĖS ŪKIO VEIKLAI KURTI IR PLĖTOTI“ VEIKLOS „PARAMA INVESTICIJOMS, SKIRTOMS EKONOMINĖS VEIKLOS KŪRIMUI IR PLĖTRAI“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ, TAIKOMŲ 2017 METAIS PATEIKTOMS PARAIŠKOMS, PATVIRTINIMO

2017 m. rugsėjo 1 d. Nr. 3D-560

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 9.2 ir 9.10 papunkčiais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/825 (OL 2017 L 129, p. 1), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/825 (OL 2017 L 129, p. 1), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo

reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2016/1997 (OL 2016 L 308, p. 5), atsižvelgdamas į Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, ir siekdamas, kad būtų efektyviai panaudotos EŽŪFKP lėšos,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama investicijoms, skirtoms ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti“ veiklos „Parama investicijoms, skirtoms ekonominės veiklos kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo taisyklės, taikomas 2017 metais pateiktoms paraiškoms (pridedama).

Aplinkos ministras,
pavaduojantis žemės ūkio ministrą

Kęstutis Navickas

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2017 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. 3D-560

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„ŪKIO IR VERSLO PLĖTRA“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA INVESTICIJOMS,
SKIRTOMS NE ŽEMĖS ŪKIO VEIKLAI KURTI IR PLĖTOTI“ VEIKLOS
„PARAMA INVESTICIJOMS, SKIRTOMS EKONOMINĖS VEIKLOS KŪRIMUI IR
PLĖTRAI“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS, TAIKOMOS 2017 METAIS PATEIKTOMS
PARAIŠKOMS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama investicijoms, skirtoms ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti“ veiklos „Parama investicijoms, skirtoms ekonominės veiklos kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos 2017 metais pateiktoms paraiškoms (toliau – Taisyklės), parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/825 (OL 2017 L 129, p. 1), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2016/1997 (OL 2016 L 308, p. 5), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2015/1367 (OL 2015 L 211, p. 7), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gegužės 17 d.

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/825 (OL 2017 L 129, p. 1), 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (toliau – Komisijos reglamentas Nr. 1407/2013), Europos Komisijos suvestiniu pranešimu Nr. 2008/C 95/01 dėl jurisdikcijos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL 2008 C 95, p. 1), 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 1 skyrius, 1 tomas, p. 340), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2016/791 (OL 2016 L 135, p. 1), 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija Nr. 2003/361/EB dėl mikroįmonių, mažų ir vidutinių įmonių sampratos (OL 2003 L 124, p. 36) (toliau – Rekomendacija Nr. 2003/361/EB), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta Europos Komisijos 2015 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. C(2015)842 (toliau – Programa), Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, bei atsižvelgiant į Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos investicinių priemonių projektų inovatyvumo vertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 3D-918 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos investicinių priemonių projektų inovatyvumo vertinimo metodikos patvirtinimo“ bei į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinės sistemos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. 3D-774 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.

2. Šios taisyklės nustato paramos teikimo ir administravimo tvarką pagal Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama investicijoms, skirtoms ne žemės ūkio kurti ir plėtoti“ veiklą „Parama investicijoms, skirtoms ekonominės veiklos kūrimui ir plėtrai“

(toliau – veikla). Taisyklės taikomos pareiškėjams, rengiantiems ir teikiantiems paramos paraiškas, paramos gavėjams, įgyvendinantiems projektus, kuriems skirta parama pagal šią veiklą, taip pat institucijoms, atliekančioms paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą. Paramos teikimo ir administravimo tvarka, kiek to nereglamentuoja šios Taisyklės, nustatyta Administravimo taisyklėse.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

3.2. **ES** – Europos Sąjunga.

3.3. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

3.4. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Darbų pradžia** – laikas, kai pradedami su investicija susiję faktiniai statybos darbai arba prisiimamas pirmasis teisiškai privalomas sutartinis įsipareigojimas užsakyti ir (arba) įsigyti įrenginius, arba bet kuris kitas įsipareigojimas, dėl kurio investicija tampa neatšaukiama, priklausomai nuo to, kuris įvykis pirmesnis. Žemės pirkimas ir parengiamieji darbai, pvz., leidimų gavimas, nelaikomi darbų pradžia.

4.2. **Inovacija** – projekte numatyta nauja technologija, idėja ar metodas naujiems procesams, technologijoms, techninėms priemonėms, žaliavoms ir produktams kurti arba esamiems tobulinti.

4.3. **Įkainis** – valdymo institucijos patvirtinta kaina, už kurią galima įsigyti įrangos, technikos, mechanizmų, prekių, paslaugų ir (arba) darbų. Įkainis nustatomas eurai be pridėtinės vertės mokesčio.

4.4. **Įmonė** – ekonominę veiklą vykdomas subjektas.

4.5. **Kaimo gyventojas** – fizinis asmuo, kuris nuolatinę gyvenamąją vietą deklaruoja kaimo vietovėje.

4.6. **Kaimo vietovė** – viensėdis, kaimas, miestelis, miestas ar kita gyvenamoji vietovė, kurios gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst., ir savivaldybių centrai, kurių gyventojų skaičius neviršija 3 tūkst. Sodų bendrijos teritorija, taip pat kurortas nelaikomi kaimo vietove.

4.7. **Projekto bendrosios išlaidos** (toliau – bendrosios išlaidos) – atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant verslo planų ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos susijusios su nekilnojamojo turto statyba ir (arba) įsigijimu, įskaitant ilgalaikę nuomą, ir gerinimu,

naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant techniką, pirkimu ir (arba) išperkamąja nuoma, taip pat projekto viešinimo išlaidos.

4.8. **Viena įmonė** – kaip nurodyta Komisijos reglamento Nr. 1407/2013 2 straipsnio 2 punkte ir Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 3 straipsnio 16 dalyje.

4.9. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema** (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

4.10. **Žemės ūkio veikla** – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą, pripažinto žemės ūkio kooperatyvo iš savo narių jų ūkiuose pagamintų ar išaugintų žemės ūkio produktų supirkimą ir realizavimą, iš savo narių supirktų žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ir ne maisto produktų realizavimą ir (arba) geros agrarinės ir aplinkosauginės žemės būklės palaikymą.

5. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Administravimo taisyklėse ir kituose Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktuose.

III SKYRIUS PRIORITETAİ, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

6. Priemonės veiklos srities „Parama investicijoms, skirtoms ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti“ veiklos „Parama investicijoms, skirtoms ekonominės veiklos kūrimui ir plėtrai“ (toliau – Priemonės veikla) prioritetas – skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse.

7. Priemonės veiklos srities tikslinė sritis – veiklos įvairinimo, mažųjų įmonių kūrimo ir plėtojimo, taip pat darbo vietų kūrimo lengvinimas.

8. Priemonės veiklos srities kompleksiniai tikslai:

8.1. inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida;

8.2. aplinkos išsaugojimas ir tvari plėtra;

8.3. klimato kaitos švelninimas.

IV SKYRIUS REMIAMA VEIKLA

9. Pagal Priemonės veiklą parama teikiama ne žemės ūkio veiklai plėtoti. Remiama ekonominė veikla yra nurodyta Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, patvirtintame Statistikos

departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – EVRK).

10. Pagal Priemonės veiklą neremiamos šios veiklos:

- 10.1. alkoholinių gėrimų gamyba ir prekyba jais;
- 10.2. tabako gaminių gamyba ir prekyba jais;
- 10.3. ginklų ir šaudmenų gamyba ir prekyba jais;
- 10.4. azartinių lošimų ir lažybų organizavimas;
- 10.5. didmeninė ir mažmeninė prekyba, išskyrus mažmeninę prekybą savo pagaminta produkcija;
- 10.6. finansinis tarpininkavimas, pagalbinė finansinio tarpininkavimo veikla;
- 10.7. draudimo ir pensijų lėšų kaupimo operacijos;
- 10.8. nekilnojamojo turto operacijos;
- 10.9. teisinės ir konsultavimo veiklos organizavimas;
- 10.10. medžioklė, gaudymas spąstais, medžioklės patirties sklaida ir su tuo susijusios paslaugos;
- 10.11. elektros energijos gamyba, perdavimas ir paskirstymas;
- 10.12. krovinių kelių transporto ir perkraustymo veikla;
- 10.13. už paramos lėšas įgyto turto nuoma, išskyrus poilsio ir sporto reikmenų nuomą;
- 10.14. žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė bei akvakultūra, išskyrus paslaugas žemės ūkiui, kaip nurodyta Paslaugų žemės ūkiui sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 76 „Dėl Paslaugų žemės ūkiui sąrašo patvirtinimo“.

11. Jeigu projekte numatyta produktų gamyba, apdorojimas, perdirbimas, galutinis produktas negali būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede (toliau – Sutarties I priedas) nurodytas produktas. Viename projekte gali būti numatyta keletas remiamų ekonominės veiklos rūšių.

V SKYRIUS GALIMI PAREIŠKĖJAI

12. Paramos gali kreiptis privatus juridinis arba fizinis asmuo, kuris nuo paraiškos pateikimo iki paramos sutarties pasirašymo turi atitikti labai mažos arba mažos įmonės reikalavimus, nurodytus Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (taikoma juridiniams asmenims) ir Rekomendacijoje Nr. 2003/361/EB (taikoma fiziniams asmenims).

13. Paramos besikreipiantis fizinis asmuo turi būti ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus.

14. Paramos paraišką (Taisyklių 1 priedas) pareiškėjas teikia individualiai, partneriai negalimi. Pareiškėju negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

15. Paramos paraiška išregistruojama, jei paraišką pateikęs pareiškėjas, fizinis asmuo, mirė po paramos paraiškos pateikimo, tačiau prieš sprendimo skirti paramą priėmimą. Tuo atveju, jei paramos gavėjas mirė po sprendimo skirti paramą priėmimo ir nekilnojamas turtas (statinys), į kurį investuojama, priklauso pareiškėjo sutuoktiniui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise, arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise, paramos paraiška gali būti išregistruojama tik gavus sutuoktinio sutikimą. Jei sutuoktinis nesutinka su paramos paraiškos išregistravimu, jis paramos gavėjo įsipareigojimus galėtų perimti ir tęsti veiklą tik su sąlyga, jei atitiks pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus bei projektų atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu.

16. Paramos gavėjui mirus arba nenugalimos jėgos (*force majeure*) ir išimtinių aplinkybių atveju, suderinus su Agentūra ir pateikus Agentūrai rašytinį prašymą dėl įsipareigojimų perėmimo, paramos gavėjo prisiimti įsipareigojimai po sprendimo skirti paramą priėmimo gali būti perduoti ir parama mokama asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, jei jis atitiks pareiškėjo tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus ir projektų atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu. Nenugalimos jėgos (*force majeure*) ir išimtinės aplinkybės turi būti įrodomos dokumentais.

VI SKYRIUS

TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

17. Pareiškėjai, išvardyti Taisyklių 12 punkte, laikomi tinkamais gauti paramą, jei atitinka šias tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus:

17.1. paramos paraišką teikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju Taisyklių V skyriuje;

17.2. projektas atitinka Taisyklių III skyriuje nurodytą prioritetą, tikslinę sritį ir prisideda prie bent vieno Priemonės veiklos kompleksinių tikslų įgyvendinimo;

17.3. projekto veikla ir išlaidos yra susijusios su remiama veikla (-omis), nurodyta (-omis) Taisyklių 9 punkte, ir nepatenka į Taisyklių 10 punkte nurodytą neremiamų veiklų sąrašą;

17.4. pareiškėjas vykdo ūkinę komercinę veiklą (atitiktis tikrinama pagal juridinio asmens registravimo pažymėjimą ir (arba) ūkininko ūkio registravimo pažymėjimą, ir (arba) individualios veiklos pažymą, ir (arba) verslo liudijimą) ir gauna iš šios veiklos pajamas:

17.4.1. pareiškėjo – fizinio asmens – ataskaitiniais metais gautos pajamos iš ūkinės komercinės veiklos (gautos tiesioginės išmokos neįskaičiuojamos į pareiškėjo veiklos pajamas) sudaro ne mažiau nei 12 minimalios mėnesinės algos dydžių (apskaičiuojama pagal ataskaitinių

metų minimalios mėnesinės algos dydį, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu). Pajamos turi būti deklaruotos Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija);

17.4.2. pareiškėjo – juridinio asmens pardavimo pajamos (išskyrus atvejus, nurodytus Taisyklių 17.4.3. papunktyje) ataskaitiniais metais yra ne mažesnės kaip 12 vidutinių darbo užmokesčių dydžių (apskaičiuojama pagal ataskaitinių metų privačiojo sektoriaus su individualiosiomis įmonėmis vidutinio darbo užmokesčio dydį, bruto) (vadovaujamosi Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portale www.osp.stat.gov.lt pateiktais duomenimis);

17.4.3. jeigu projekte numatyta apgyvendinimo veiklos (EVRK 55.1, 55.2 ir (arba) 55.9 grupės) plėtra, ataskaitiniais metais pareiškėjo pajamos iš apgyvendinimo veiklos turi būti ne mažesnės nei 12 minimalių mėnesinių algų suma. Jeigu pareiškėjas užsiima stovyklaviečių veikla (EVRK 55.3 grupė), ataskaitiniais metais pajamos iš stovyklaviečių veiklos turi sudaryti ne mažiau nei 6 minimalios mėnesinės algos dydžius. Pareiškėjo gautos pajamos apskaičiuojamos pagal ataskaitinių metų minimalios mėnesinės algos dydį, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu. Pareiškėjo – fizinio asmens – pajamos turi būti deklaruotos Valstybinei mokesčių inspekcijai;

17.5. pareiškėjas užtikrina, kad projekte numatytos išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų, kitų viešųjų lėšų;

17.6. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Valstybinei mokesčių inspekcijai ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu);

17.7. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – nuosavas lėšas, skolintas lėšas, paramos lėšas, iš projekte numatytos veiklos gautinas lėšas – kuris turi būti pagrįstas verslo plano, finansinių ataskaitų duomenimis ir nurodytas paramos paraiškoje. Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateikiant paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) suteikimo galimybės patvirtinimo dokumentus, taip pat, jei paskolą planuoja suteikti fizinis asmuo, kartu su paraiška pateikiamas to fizinio asmens banko sąskaitos išrašas (išrašo data turi būti ne ankstesnė kaip 10 darbo dienų iki paramos paraiškos pateikimo). Jei paskolą planuoja suteikti juridinis asmuo, išskyrus kredito įstaigas, kartu su paraiška pateikiami to juridinio asmens ataskaitinių metų finansinės atskaitomybės dokumentai (išskyrus juridinius asmenis, kurie, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu, šiuos

dokumentus teikia Juridinių asmenų registru) bei banko sąskaitos išrašas (išrašo data turi būti ne ankstesnė kaip 10 darbo dienų iki paramos paraiškos pateikimo). Agentūra tikrina, ar paskolą ketinantis suteikti asmuo turi reikiamą lėšų sumą: fizinis asmuo gali suteikti paskolą ne didesnę nei yra pinigų likutis banko sąskaitoje, o juridinis asmuo – ne didesnę nei to juridinio asmens ataskaitinių metų grynasis pelnas, nurodytas pelno (nuostolių) ataskaitoje. Iki paramos sutarties pasirašymo pareiškėjas turi pateikti pasirašytą paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins pagrįstomis nuosavomis lėšomis. Jei paskolą suteikia ne kredito įstaiga, paskolos sutartis turi būti patvirtinta notaro. Keičiant finansavimo šaltinį, atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-801](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-14, i. k. 2017-20156

17.8. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą ir sudaro finansines ataskaitas (sudaromas balansas, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitos) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus. Kartu su paramos paraiška pareiškėjas pateikia patvirtintus ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (išskyrus pareiškėjus, kurie, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu (toliau – finansinės atskaitomybės įstatymas), šiuos dokumentus teikia Juridinių asmenų registru) bei tarpinių finansinių ataskaitų (už einamųjų metų pilnus ketvirčius) dokumentus. Jeigu pareiškėjas yra įmonė, kuri, vadovaudamasi finansinės atskaitomybės įstatymu, privalo atlikti auditą, jis turi pateikti audituotas finansines ataskaitas ir audito išvadą už ataskaitinius metus (išskyrus pareiškėjus, kurie, vadovaudamiesi finansinės atskaitomybės įstatymu, šiuos dokumentus teikia Juridinių asmenų registru);

17.9. projekto investicijos atitinka darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta Techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl Techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, ir Elektrotechnikos gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 4-314 „Dėl Elektrotechnikos gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“ (kartu su paraiška pateikiamuose komerciniuose pasiūlyimuose turi būti tiekėjo patvirtinimas);

17.10. projekto investicijos atitinka Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms yra taikomi tokie reikalavimai. Vertinimo išvadą dėl investicijų atitikties Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Agentūros prašymu;

17.11. nekilnojamasis turtas, į kurį investuojama ir (arba) kuriame numatyta įgyvendinti projektą, pareiškėjo valdomas teisėtais pagrindais (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu):

17.11.1. žemė, pastatai, statiniai ir (arba) patalpos, į kuriuos investuojama ir (arba) kuriuose numatyta įgyvendinti projektą, nuosavybės, nuomos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais priklauso pareiškėjui nuo paramos paraiškos pateikimo dienos. Žemė po naujai statomais pastatais ir (arba) statiniais paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjui priklauso nuosavybės teise. Žemė po rekonstruojamais pastatais ir (arba) statiniais arba po pastatais ir (arba) statiniais, kuriuose atliekamas kapitalinis remontas, pareiškėjui priklauso nuosavybės, nuomos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais nuo paramos paraiškos pateikimo dienos. Nuomos ar kito teisėto naudojimosi nekilnojamoju turtu sutartis, sudaryta ne trumpesniam kaip 10 metų laikotarpiui nuo paramos paraiškos pateikimo dienos, turi būti įregistruota VĮ Registrų centre;

17.11.2. tuo atveju, kai Taisyklių 17.11.1 papunktyje minimas turtas (išskyrus naujai statomus pastatus ir (arba) statinius) priklauso sutuoktiniui (-iams), pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąją turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip 10 metų nuo paramos paraiškos pateikimo dienos;

17.11.3. tuo atveju, kai nekilnojamasis turtas, į kurį investuojama ir (arba) kuriame numatyta įgyvendinti projektą (išskyrus naujai statomus pastatus ir (arba) statinius), priklauso pareiškėjui ir (arba) jo sutuoktiniui su kitais asmenimis, pateikiamas rašytinis bendraturčio (-ių) sutikimas investuoti į jam kartu su pareiškėju ir (arba) jo sutuoktiniu priklausančią turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip 10 metų nuo paramos paraiškos pateikimo dienos;

17.12. pareiškėjas pateikia ekonomiškai pagrįstą verslo planą, kuriame pateikta informacija pagrindžia projekto reikalingumą, investicijų poreikį, ir verslo plano finansinę dalį. Verslo planas turi būti parengtas pagal Taisyklių 2 priede pateiktą formą;

17.13. pateiktame verslo plane pareiškėjas įrodo, kad ūkio subjektas atitinka ir projekto įgyvendinimo metu bei projekto kontrolės laikotarpiu atitiks ekonominio gyvybingumo kriterijus, kaip nustatyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“;

17.14. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka iki paramos paraiškos pateikimo turi būti atliktas poveikio aplinkai įvertinimas. Šis reikalavimas netaikomas, kai Taisyklių 17.15 papunktyje numatytais

atvejais kartu su paraiška pateikiamas statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą leidžiantis dokumentas (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu);

17.15. jei projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo darbai, kartu su paramos paraiška pateikiamas statinio projektas arba projektiniai pasiūlymai, kuriuose nurodoma statinio pagrindinė naudojimo paskirtis, statybos rūšis, statinio grupė, pogrupis, pagrindiniai parametrai (tūris, plotas, aukštis, ilgis), pagrindinių konstrukcijų (pamatų, sienų, perdangų, stogo dangos ir kt.) medžiagos, kiti parametrai, žemės sklypo sutvarkymo schema, susisiektimo komunikacijos, inžineriniai tinklai su statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto vertės skaičiavimu, parengti pagal Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“, reikalavimus. Statinio projektas (pateikiamos statinio techninio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą leidžiantis dokumentas (kai jis privalomas pagal Statybos techninį reglamentą STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ patvirtinimo“) pateikiami ne vėliau kaip pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dieną. Jei projekte numatyta nesudėtingų statinių (pagal Statybos techniniame reglamente STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1-713 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtinimo“, nustatytus konstrukcijų požymius ir techninius parametrus) statybą, rekonstravimą ar kapitalinis remontas, kartu su paramos paraiška pareiškėjas pateikia nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto projektą, kai jis privalomas, arba kitus bendruosius projektinius dokumentus (sklypo planą su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikaciją ir aiškinamąjį raštą), kai supaprastintas statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto projektas neprivalomas, bei statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą leidžiantį dokumentą, kai jis privalomas. Statybą leidžiantis dokumentas gali būti pateikiamas iki pirmojo mokėjimo prašymo dienos. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantys dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka turi būti

registruoti Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (toliau – informacinė sistema „Infostatyba“), Agentūrai jų pateikti nereikia. Statinių projektams turi būti atlikta statinio projekto statybos skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizė, vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ nuostatomis. Ekspertizės išvada turi būti parengta įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla, ir gali būti pateikta ne vėliau kaip pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dieną. Jei projekte numatyta naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas, tačiau jiems paramos neprašoma, šie dokumentai neteikiami;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-331](#), 2018-05-23, paskelbta TAR 2018-05-24, i. k. 2018-08297

17.16. jei projekte vykdoma ar numatyta vykdyti veikla, kuriai vykdyti turi būti išduota licencija, kaip nurodyta Licencijavimo pagrindų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr.937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Licencijavimo aprašas), pareiškėjas licenciją arba kitą Licencijavimo apraše nurodytą dokumentą pateikia Agentūrai su paramos paraiška arba įsipareigoja pateikti su galutiniu mokėjimo prašymu;

17.17. projekte numatyta vykdyti veikla turi būti vykdoma kaimo vietovėje:

17.17.1. pareiškėjo – juridinio asmens – buveinė, gamybinės patalpos, technikos, įrangos laikymo patalpos, sandėliai ir pan. turi būti kaimo vietovėje;

17.17.2. pareiškėjo – fizinio asmens – nuolatinė gyvenamoji vieta deklaruota kaimo vietovėje, taip pat gamybinės patalpos, technikos, įrangos laikymo patalpos, sandėliai ir pan. turi būti kaimo vietovėje. Apgyvendinimo veiklos plėtros atveju, kai pareiškėjo veiklos ir gyvenamoji vietos sutampa, pareiškėjo gyvenamosios ir higienos patalpos turi būti atskirtos nuo paslaugoms teikti skirtų patalpų.

18. Parama neteikiama:

18.1. pareiškėjui, jei remiantis Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika), nustatoma, kad pareiškėjas galimai neteisėtai sukūrė tokiai paramai gauti reikalingas sąlygas;

18.2. pareiškėjui, patiriančiam finansinių sunkumų, t. y., kuriam iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis likviduojamas;

18.3. jeigu pareiškėjas paramos paraiškoje, pridedamuose ar pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose pateikė melagingą informaciją. Tokiu atveju taikomas apribojimas gauti paramą

pagal priemonę tais kalendoriniais metais, kuriais nustatyta, kad pareiškėjas pateikė melagingą informaciją, ir kitais kalendoriniais metais;

18.4. projektui, kuriame numatyta pradėti apgyvendinimo veiklą;

18.5. pareiškėjui, vykdančiam žemės ūkio veiklą ir pateikusiam paramos paraišką finansuoti paslaugų žemės ūkiui teikimo veiklą;

18.6. vienus metus nuo sprendimo priėmimo dienos, kai sprendimas priimtas dėl pareiškėjo, ketinusio ir (arba) gavusio paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), Europos žuvininkystės fondo, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo paramos teikimo ar sutarties sąlygų pažeidimo, apie kurį buvo pranešta Europos Komisijai.

19. Pareiškėjas turi teisę gauti bendrą vienai įmonei (vienam ūkio subjektui) suteikiamą nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą. Agentūra vertinimo metu patikrina pareiškėjo teisę gauti bendrą vienai įmonei suteikiamą nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą. Agentūra turi patikrinti Vienos įmonės deklaracijoje (Taisyklių 3 priedas) nurodytus kitus ūkio subjektus.

20. Parama neteikiama ne Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdomiems projektams.

VII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

21. Pareiškėjas ir paramos gavėjas įsipareigoja:

21.1. projektą, įgyvendinti per nurodytą laikotarpį, kuris neviršija 24 mėnesių nuo paramos sutarties pasirašymo dienos (įgyvendinimo trukmė nurodoma paramos paraiškoje ir verslo plane;

21.2. pradėti projekto įgyvendinimo darbus, kaip nurodyta Taisyklių 4.1 papunktyje, ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo paramos sutarties pasirašymo dienos;

21.3. iki paramos sutarties pasirašymo dienos pateikti pasirašytą paskolos sutartį ar finansinės nuomos (lizingo) sutartį. Nepateikus pasirašytos paskolos sutarties ar finansinės nuomos (lizingo) sutarties ir nepateikus patvirtinimo, kad projektas bus įgyvendintas nuosavomis lėšomis, paramos sutartis nepasirašoma;

21.4. iki projekto įgyvendinimo pabaigos sukurti numatytas naujas darbo vietas, susijusias su projekto veikla, kuriai prašoma paramos, ir išlaikyti jas iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos, kaip nurodyta Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodikoje, patvirtintoje žemės ūkio ministro įsakymu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-801](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-14, i. k. 2017-20156

21.5. apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, nuo turto priėmimo – perdavimo akto pasirašymo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (didžiausiu

turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų projekto įgyvendinimo laikotarpiui, o įgyvendinus projektą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas). Reikalavimas apdrausti turtą netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių, ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šiam faktui patvirtinti skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Įvykus įvykiui, pareiškėjas ar paramos gavėjas įsipareigoja kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, apie tai pranešti Agentūrai. Įvykus įvykiui, kurio metu būtų sunaikintas projekto lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, paramos gavėjas įsipareigoja atkurti turtą ne mažesne negu atkuriamąja turto verte ir ne blogesnių techninių parametrų;

21.6. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos nenutraukti ar neperkelti gamybinės veiklos už Programos įgyvendinimo teritorijos ribų, nepakeisti infrastruktūros objekto ar jo dalies nuosavybės teisių, neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto, nepakeisti remiamos veiklos pobūdžio, tikslų, projekto įgyvendinimo sąlygų. Leidimą įkeisti turtą kredito įstaigoms Agentūra gali suteikti tik tam paramos gavėjui, kuris paramos paraiškoje kredito įstaigos paskolą įvardijo kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių, ir tik tai kredito įstaigai, kuri suteikė paskolą projektui įgyvendinti. Įkeičiamas turtas turi būti skirtas paskolos, kuria finansuojamas projekto įgyvendinimas, grąžinimui užtikrinti;

21.7. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą (sudaryti balansą, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitas);

21.8. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad su projektu susijusių buhalterinių operacijų įrašai būtų atskiriami nuo kitų, įprastinių paramos gavėjo operacijų;

21.9. užtikrinti, kad visos jo įgytos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus;

21.10. užtikrinti, kad įsigytos investicijos, įgyvendinus projektą, atitiks Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamųjų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms yra taikomi tokie reikalavimai. Pažymą apie įsigytų investicijų atitiktį / neatitiktį Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Agentūros prašymu;

21.11. viešinti paramą, vadovaudamasis Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio

ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“;

21.12. ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Agentūrai apie bet kurių duomenų, nurodytų pateiktoje ir užregistruotoje paramos paraiškoje, pasikeitimus;

21.13. sudaryti sąlygas institucijų, atliekančių paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, Programos įgyvendinimo priežiūrą, atstovams ar jų įgaliotiems asmenims patikrinti paraiškoje ir prie paraiškos pridedamuose dokumentuose pateiktus duomenis ir atlikti patikrą projekto įgyvendinimo vietoje, gauti papildomos informacijos apie projektą nuo paramos paraiškos pateikimo dienos, taip pat audituoti, kontroliuoti, tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų, kaip yra vykdomas projektas ir veikla, kuriai buvo skirta parama, po sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;

21.14. teikti visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams, Programos įgyvendinimo stebėsenai, viešinimui bei reikalingiems vertinimams atlikti;

21.15. pasikeitus Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijoje (toliau – Deklaracija) pateiktiems duomenims, ūkio subjektas įsipareigoja atnaujintą Deklaraciją per 10 darbo dienų nuo duomenų pasikeitimo fakto pateikti Agentūrai;

21.16. ne mažiau kaip į 80 proc. kuriamų naujų darbo vietų (taikant matematines skaičių apvalinimo taisykles) įdarbinti kaimo gyventojus. Šį įsipareigojimą privalo išlaikyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;

21.17. projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu užtikrinti atitiktį atrankos kriterijams, pagal kuriuos projektui buvo suteikti balai (išskyrus atrankos kriterijus, nurodytus Taisyklių 44 punkte pateikiamos lentelės 1, 3 ir 6 eilutėse). Jeigu projekto kontrolės laikotarpiu keičiasi paramos gavėjo – juridinio asmens pagrindinis akcininkas, turi būti išlaikyta atitiktis atrankos kriterijui, nurodytam Taisyklių 44 punkto 6 eilutėje, jeigu projekto atrankos metu už tai buvo skirti atrankos balai;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-801](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-14, i. k. 2017-20156

21.18. pateikti detalų atliktų darbų aktą (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos statybos išlaidos);

21.19. užbaigus statybos darbus, ne vėliau kaip iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos statybos užbaigimo dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruoti informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Jei statybos užbaigimo dokumentų informacinėje sistemoje

„Infostatyba“ pateikti neprivaloma, statybos užbaigimo dokumentai turi būti pateikti Agentūrai ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-331](#), 2018-05-23, paskelbta TAR 2018-05-24, i. k. 2018-08297

21.20. iki galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos parengti naudoti įrangą ir (arba) techniką ir vėliausiai su galutiniu mokėjimo prašymu pateikti įrangos ir (arba) technikos įrengimo ir (arba) sumontavimo darbų užbaigimo aktus ar kitus lygiaverčius dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad už paramos lėšas įsigyta įranga ir (arba) technika tinkamai sumontuota ir veikia;

21.21. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus galimai neteisėtai sukurtos tokiai paramai gauti reikalingos sąlygos kaip nustatyta Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikoje);

21.22. pasiekti ir iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos išlaikyti paramos paraiškoje numatytus projekto priežiūros rodiklius.

VIII SKYRIUS

TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

22. Projekte turi būti numatytos išlaidos, kurios susijusios su projekto įgyvendinimu ir numatyta vykdyti veikla. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir projektui įgyvendinti būtinos išlaidos ir ne daugiau nei numatytas Taisyklių IX skyriuje paramos dydis ir intensyvumas.

23. Jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, kiekvienai iš tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiami ne mažiau kaip trys komerciniai pasiūlymai (su lygiaverčiais (gali skirtis ne daugiau kaip 10 procentų, lyginant su mažiausios kainos pasiūlyme nurodytais parametrais) išlaidų pagrindines technines savybes apibūdinančiais techniniais parametrais), kuriais pagrindžiama visa prašoma paramos suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą, neviršijančią vidutinių rinkos kainų. Perkant prekes, paslaugas, kurių vertė nesiekia 58 000 Eur be PVM, ar perkant darbus – nesiekia 145 000 Eur be PVM (išskyrus atvejus, kai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-924 „Dėl Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Pirkimų taisyklės), nustatytas nuostatas reikia atlikti pirkimų procedūras),

mažiausią kainą nurodančio komercinio pasiūlymo konkretūs pagrindinės techninės savybės apibūdinantys techniniai parametrai bus įrašomi į paramos sutartį.

24. Tuo atveju, kai pareiškėjo su paramos paraiška pateiktuose komerciniuose pasiūlymuose nurodyta prekės (paslaugos), darbų kaina yra 10 proc. didesnė nei analogiškos rinkoje egzistuojančios prekės (paslaugos) ar darbų kainos, atliekami Administravimo taisyklių 69 punkte nurodyti veiksmai. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos bendra suma.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-331](#), 2018-05-23, paskelbta TAR 2018-05-24, i. k. 2018-08297

25. Jei prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai (bendrųjų išlaidų atveju) atlikti iki paramos paraiškos pateikimo, pareiškėjas pirkimų dokumentų kopijas turi pateikti kartu su paramos paraiška.

26. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

26.1. realiai suplanuotos, pagrįstos, būtinos projektui įgyvendinti ir numatytos paramos paraiškoje ir verslo plane;

26.2. patirtos (apmokėtos) po paramos paraiškos pateikimo dienos. Tačiau šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąraše šių Taisyklių 28 punkte;

26.3. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios yra patirtos ne anksčiau kaip prieš vienerius metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos. Tačiau, jei parama projektui neskiriama arba jei pirkimai atlikti nesilaikant pirkimo procedūrų, bendrosios išlaidos nefinansuojamos;

26.4. faktiškai padarytos ir į paramos gavėjo apskaitą įtrauktos išlaidos, kurios gali būti nustatytos patikros vietoje metu.

27. Finansinės nuomos (lizingo) būdu įsigytas projektui įgyvendinti reikalingas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos. Jei įsigyjamos teisės aktų nustatyta tvarka privalomos registruoti naujos transporto priemonės, kita įranga ir (arba) technika, nurodyta tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų sąraše, pateiktame Taisyklių 28 punkte, buvo įregistruota juridinio asmens, vykdančio šių transporto priemonių ar kitos įrangos ir (arba) technikos pardavimo veiklą, vardu, pareiškėjas (paramos gavėjas) turi pateikti to juridinio asmens raštu patvirtinimą, kad transporto priemonė ir (arba) kita įranga ir (arba) technika nebuvo eksploatuota.

28. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

28.1. projekte numatytai veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių nauja statyba, rekonstravimas ir (arba) kapitalinis remontas. Projekte numatytai veiklai vykdyti skirtų

gamybinių ir kitų būtinų statinių naują statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą atliekant ūkio būdu, finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas;

28.2. naujos technikos ir įrangos, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas ir įrengimas projekto įgyvendinimo vietoje, prie kurių priskiriama:

28.2.1. speciali kompiuterinė ir programinė įranga, skirta įsigyjamoms įrangos ar technologinio proceso valdymui;

28.2.2. projektui įgyvendinti ir projekte numatyta veikla vykdyti būtina technika ir (arba) įranga. Parama įsigyti N kategorijos, N₁ klasės motorinę transporto priemonę kroviniams vežti (išskyrus visureigius), kaip nustatyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“, teikiama tuo atveju, kai joje yra 2 arba 3 sėdimosios vietos, pertvara atskirtas ir be langų krovinių skyrius;

28.3. verslo infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimas (privažiavimo sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, ribose, apšvietimo įrengimo, vandens tiekimo (įskaitant vandens gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (arba) sutvarkymo, kitos su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų išlaidos);

28.4. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis negali būti didesnė kaip 5 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės be PVM, bet ne daugiau kaip 1 800 Eur (vienas tūkstantis aštuoni šimtai eurų) be PVM. Tuo atveju, kai projekte numatyti statybos ar infrastruktūros įrengimo darbai, finansuojama bendrųjų išlaidų suma be PVM gali būti ne didesnė kaip 3 000 Eur (trys tūkstančiai eurų). Projekto viešinimo išlaidos finansuojamos vadovaujantis Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėmis.

29. Netinkamos finansuoti išlaidos:

29.1. nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklių 26 punkte nustatytų reikalavimų ir neįvardytos Taisyklių 28 punkte;

29.2. trumpalaikio turto įsigijimo išlaidos, išskyrus naujų statybinių medžiagų įsigijimo išlaidas;

29.3. smulkių buitinių reikmenų įsigijimo išlaidos (patalynės, stalo įrankių, indų ir pan.);

29.4. vidaus vandenų transporto priemonės, priskiriamos žvejybos laivams, mažiesiems laivams (išskyrus irklines valtis ir baidares), pramoginiams laivams, sportiniams laivams, asmeniniams laivams (vandens motociklams), kaip nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse;

29.5. visų tipų orlaiviams priskiriami aparatai (mašinos), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme ir kituose tai reglamentuojančiuose teisės aktuose;

29.6. miškų ūkio įranga ir technika (medienos ištraukimo traktoriai, savikrovės priekabos, medvežiai, miškavežiai, medkirtės ar medžių kirtimo galvutės, medžių ir (arba) krūmų pjovimo ir skiedrų ruošimo kombainai energetinėms plantacijoms, mechanizmai šakoms į rulonus presuoti, medienos smulkintuvai, kapoklės;

29.7. transporto priemonės, kurios priskiriamos ir (arba) prilyginamos L kategorijai (mopedai, motociklai, triračiai, keturračiai motociklai, bagiai, kartingai ir pan.); M kategorijai (lengvieji automobiliai ir autobusai) ir jai priskiriamų kėbulų tipams, išskyrus autokatafalkus ir 8 sėdimų vietų transporto priemones, skirtas keleiviams vežti; N kategorijai priskiriamų kėbulų tipams, kurių kodai – BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS (vilkikai, sunkvežimiai, šaldytuvai); G kategorijai (visureigiai) ir jai priskiriamų kėbulų tipams; O kategorijai (priekabos ir puspriekabės) priskiriamas transporto priemonės, kurių kodas – DD (L kategorijos priemonės priekaba); specialiosios paskirties transporto priemonės (gyvenamieji automobiliai, kemperiai ir kt.), kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SJ, SN, SR, ST, SV ir SZ;

29.8. paprastojo (einamojo) remonto išlaidos;

29.9. išlaidos reklamai, skirtai ne projektui viešinti;

29.10. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas nesilaikant pirkimo procedūrų, nustatytų Pirkimų taisyklėse;

29.11. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su turto nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

29.12. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

29.13. išlaidos, padengtos naudojant finansų inžinerijos priemones, finansuotas iš ES struktūrinių fondų lėšų, finansuojamos iš kitų nacionalinių programų, ES struktūrinių fondų, bet kurio kito ES ir (arba) tarptautinio fondo lėšų;

29.14. investicijos į turtą, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas).

30. Pirkimo ir (arba) importo PVM, kurį pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą paramos gavėjas turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

IX SKYRIUS PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

31. Paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas ir planuojamų sukurti naujų darbo vietų skaičių (parama neteikiama projektams, kuriuose neplanuojama kurti naujų darbo vietų):

31.1. vienai darbo vietai (1 etatui) sukurti didžiausia paramos suma gali būti 50 000 Eur (penkiasdešimt tūkstančių eurų). Naujos darbo vietos sukūrimo sąlygos:

31.1.1. paramos gavėjo pagal darbo sutartį iki projekto įgyvendinimo pabaigos naujai sukurta ir projekto kontrolės laikotarpiu išlaikyta darbo vieta, susijusi su projekte numatytos veiklos vykdymu. Jei paramos gavėjas veikia pagal verslo liudijimą, nauja darbo vieta laikoma į verslo liudijimą papildomai įrašytas fizinis asmuo, ši darbo vieta privalo būti sukurta iki projekto įgyvendinimo pabaigos ir išlaikyta projekto kontrolės laikotarpiu;

31.1.2. dirbančio asmens darbo užmokesčio arba savarankiška veikla užsiimančio asmens grynųjų pajamų dydis per ataskaitinius metus yra ne mažesnis kaip 12 (dvylika) minimalių mėnesinių algų suma (apskaičiuojama pagal ataskaitinių metų minimalios mėnesinės algos dydį, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu). Grynosios pajamos suprantamos kaip skirtumas tarp pajamų, gautų iš vykdomos veiklos, kuriai buvo skirta parama, ir tai veiklai patirtų išlaidų (pavyzdžiui, ilgalaikio turto įsigijimo išlaidos, prekių, medžiagų, žaliavų ir kt. įsigijimo išlaidos, privalomos rinkliavos, mokesčiai ir kt.);

31.1.3. nauja darbo vieta (1 etatas) grindžiama 8 valandų darbo diena, 40 valandų darbo savaite, jei Darbo kodekse nenustatyta kitaip, ištisus metus (taikoma, dirbantiems pagal darbo sutartis), išskyrus sezoninių darbų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, atvejus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-801](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-14, i. k. 2017-20156

31.1.4. jeigu veikiama pagal verslo liudijimą, verslo liudijimas turi galioti ištisus metus, išskyrus sezoninių darbų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, atvejus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-801](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-14, i. k. 2017-20156

31.2. *Neteko galios nuo 2017-12-15*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-801](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-14, i. k. 2017-20156

31.3. tais atvejais, kai kuriama daugiau nei 1 (viena) darbo vieta, paramos dydis turi būti apskaičiuojamas proporcingai (pavyzdžiui, kuriant 1,5 (pusantros) darbo vietos didžiausia paramos suma gali būti 75 000 (septyniasdešimt penki tūkstančiai) eurų);

31.4. naujomis darbo vietomis nelaikomos darbo vietos, kurios projekto įgyvendinimo metu buvo sukurtos kituose sektoriuose (pvz., projekto įgyvendinimo laikotarpiu konsultantų, architektų, lektorių, statybininkų ir pan. darbo vietos nėra laikomos naujomis darbo vietomis ir negali būti priskirtos prie pagal projektą sukurtų darbo vietų rodiklio skaičiavimo), taip pat tiesiogiai su projekto įgyvendinimu nesusijusios darbo vietos (nauji etatai) (pvz., po projekto įgyvendinimo įdarbinamas asmuo, kurio funkcijos nėra susijusios su projekto tikslais ir vykdoma veikla, kuriai parama buvo skirta).

32. Didžiausia paramos suma vienam projektui negali viršyti 200 000 Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų), jeigu projekte numatyta sukurti 4 ir daugiau naujų darbo vietų.

33. Finansuojama iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.

34. Parama pagal Priemonę turi būti skiriama nepažeidžiant nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikimo reikalavimų, taikomų vadovaujantis reglamentu (ES) Nr. 1407/2013. Bendra pagalbos suma, suteikta tai pačiai įmonei ar asmeniui, taip pat partnerinėms ir (arba) susijusioms įmonėms, sutuoktiniams, negali viršyti 200 000 Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų) per einamuosius ir dvejus ankstesnius jo mokestinius metus.

35. Pareiškėjas per vieną paramos paraiškų teikimo etapą gali pateikti vieną paraišką. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas projekto įgyvendinimo laikotarpiu tuo pačiu metu negali dalyvauti įgyvendinant kitas investicines Programos priemones. Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnį ES lėšomis finansuojamą projektą, t. y. pateikus galutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą (netaikoma Programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimo atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklai „Asbestinių stogų dangos keitimas“).

X SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO IR VERTINIMO TVARKA

36. Paramos paraiškos forma nustatyta šių Taisyklių 1 priede ir skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse adresais: <http://zum.lrv.lt> ir www.nma.lt.

37. Paramos paraiška ir dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami.

38. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti tik per ŽŪMIS asmeniškai ar per įgaliotą asmenį (juridiniai asmenys paraiškas per ŽŪMIS gali teikti tik per įgaliotą fizinį asmenį) Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Kitais būdais (pvz., teikti Agentūrai, paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) pateiktos paraiškos nepriimamos.

39. Paramos paraiškos pildomos, teikiamos, registruojamos ir vertinamos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

40. Užregistravus paramos paraišką, pirmiausia atliekamas administracinės atitikties tikrinimas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

41. Paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių (pagal matematines apvalinimo taisykles).

XI SKYRIUS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

42. Projektų atranka atliekama Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

43. Už atitiktį Taisyklėse nustatytiems projektų atrankos kriterijams skiriami balai. Didžiausias galimas balų skaičius vienam pareiškėjui yra 100.

44. Projektų atrankos kriterijai:

Eil. Nr.	Projektų atrankos kriterijai	Didžiausias balas	Balai pagal atskirus kriterijus reikšmės
1.	Pareiškėjas yra kaimo vietovėje veikiantis subjektas, kuris iki paraiškos pateikimo dienos: <i>(atitiktis šiam kriterijui vertinama pagal pareiškėjo (fizinio asmens) gyvenamosios vietos deklaraciją, pareiškėjo (juridinio asmens) – registracijos vietą)</i>		
1.1.	Pareiškėjas (fizinis asmuo) – kaimo gyventojas ne trumpiau kaip 1 metus deklaravęs gyvenamąją vietą kaimo vietovėje <i>(paraiškos pateikimo dieną ne trumpiau kaip paskutinius vienerius metus nepertraukiamai yra deklaravęs gyvenamąją vietą kaimo vietovėje)</i>	5	5
1.2.	Pareiškėjas (juridinis asmuo) – ne trumpiau kaip 1 metus registruotas kaimo vietovėje ir ne trumpiau kaip 1 metus veikia kaimo vietovėje <i>(paraiškos pateikimo dieną ne trumpiau kaip paskutinius vienerius metus nepertraukiamai yra registruotas kaimo vietovėje)</i>		5
2.	Prašoma mažesnio paramos intensyvumo: Paramos intensyvumas nuo 25 proc. iki 49 proc. įskaitytinai – po vieną balą už kiekvieną procentinį punktą <i>(pareiškėjams, prašantiems mažesnio nei 25 proc. intensyvumo, skiriami 25 balai)</i> <i>(Kai pagal paraiškos VI lentelėje nurodytą išlaidų vertę apskaičiuotas paramos dydis, taikant didžiausią galimą paramos intensyvumą, viršija didžiausią galimą paramos sumą projektui, tačiau projektui prašoma skirti Taisyklėse nustatytą didžiausią galimą paramos sumą, atrankos balai nesuteikiami. Pavyzdžiui, pareiškėjo pateikto projekto investicijų vertė (be PVM) yra 500 000 Eur, prašoma paramos suma – 200 000 Eur, prašomos paramos intensyvumas yra 40 proc. projekto išlaidų vertės (be PVM) (200 000/500 000x100). Numatoma įdarbinti 4 darbuotojus. Galima didžiausia paramos suma yra 200 000 Eur, projektui atrankos balai nesuteikiami);</i> <i>Kai pagal paraiškos VI lentelėje nurodytą išlaidų vertę apskaičiuotas paramos dydis, taikant didžiausią galimą paramos intensyvumą, viršija didžiausią galimą</i>	25	25–1

Eil. Nr.	Projektų atrankos kriterijai	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
	<i>paramos sumą projektui, tačiau projektui prašoma skirti mažesnę paramos sumą, nei Taisyklėse nustatyta didžiausia galima paramos suma, didžiausiu galimu paramos intensyvumu laikomas intensyvumas, apskaičiuotas lyginant Taisyklių 31 ir 32 punktuose nustatytą didžiausią paramos sumą projektui su paraiškos VI lentelėje nurodytą išlaidų verte. Paramos intensyvumo sumažinimas procentiniais punktais nustatomas nuo apskaičiuoto intensyvumo. Pavyzdžiui, pareiškėjo pateikto projekto investicijų vertė (be PVM) yra 400 000 Eur, prašoma paramos suma – 140 000 Eur, prašomos paramos intensyvumas yra 35 proc. projekto išlaidų vertės (be PVM) (140 000/400 000x100). Numatoma įdarbinti 3 darbuotojus, todėl galima didžiausia paramos suma yra 150 000 Eur (tai sudaro 37.5 proc. projekto išlaidų vertės (150 000/400 000x100). Paramos intensyvumo sumažinimas procentiniais punktais: 37.5 proc. – 35 proc. = 2,5 proc. punkto. Pareiškėjo projektui, taikant matematinės skaičių apvalinimo taisykles, suteikiami 3 atrankos balai).</i>		
3.	Projektas įgyvendinamas savivaldybėje, kurioje nedarbo lygis aukštesnis nei vidutinis Lietuvos nedarbo lygis (jei pareiškėjas teikia mobilias paslaugas, pareiškėjo (fizinio asmens) deklaruota gyvenamoji vieta, pareiškėjo (juridinio asmens) registracijos vieta yra savivaldybėje, kurioje nedarbo lygis aukštesnis nei vidutinis Lietuvos nedarbo lygis): (2016 m. vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų (DAG) savivaldybėje, kurioje įgyvendinamas projektas, lyginamas su vidutiniu metiniu bedarbių proc. nuo DAG šalyje (2016 m. reikšmė šalyje 8,1 proc.). Duomenys skelbiami: http://www.ldb.lt/Informacija/DarboRinka/Puslapiai/statistika_tab.aspx)		
3.1.	2016 m. vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų yra 3 ir daugiau procentinių punktų didesnis už bendrą Lietuvos vidurkį	10	10
3.2.	2016 m. vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų yra iki 3 procentinių punktų didesnis už bendrą Lietuvos vidurkį (projektams, įgyvendinamiems Vilniaus r. sav., balai neskiriami)		5
4.	Kuriama daugiau darbo vietų arba vystomas šeimos verslas ir (arba) licencijuojama veikla: (tuo atveju, jeigu pareiškėjas atitinka abu šios lentelės 4.1. ir 4.2 papunkčiuose nurodytus atrankos kriterijus, jis turi pasirinkti vieną jų)		
4.1.	kuriama daugiau darbo vietų kaimo gyventojams (taikoma juridiniam asmeniui ir fiziniam asmeniui, dirbančiam pagal individualios veiklos pažymą). Pareiškėjas įsipareigoja, kad iki projekto įgyvendinimo pabaigos bus sukurtos ir projekto kontrolės laikotarpiu išlaikytos naujos darbo vietos kaimo gyventojams (t. y. įdarbinami ir išlaikomi darbuotojai):		
	5 ir daugiau darbo vietų kaimo gyventojams	25	25
	4 darbo vietos kaimo gyventojams		20
	3 darbo vietos kaimo gyventojams		15
	2 darbo vietos kaimo gyventojams		10
	1 darbo vieta kaimo gyventojui		5
4.2	4.2.1. Vykdomas šeimos verslas (iki projekto įgyvendinimo pabaigos įdarbinamas bent vienas šeimos narys (jei pareiškėjas vykdo veiklą pagal verslo liudijimą - į verslo liudijimą papildomai įrašytas šeimos narys)) (taikoma pareiškėjui – fiziniam asmeniui) 4.2.2. Vykdoma licencijuojama veikla (paraiškos teikimo metu vykdoma ir (arba) planuojama vykdyti) (taikoma pareiškėjui – fiziniam asmeniui). Projekte numatyta vykdyti veiklą, kurią įgyvendinant dalyvauja pareiškėjas ir dar bent vienas pareiškėjo šeimos narys (šeimos nariai: sutuoktinis, tėvas, motina, vaikas nuo 14 metų, globojamasis, globėjas, rūpintojas) arba pareiškėjas numato vykdyti licencijuojamą veiklą (išskyrus licencijuojamas	25	25

Eil. Nr.	Projektų atrankos kriterijai	Didžiausias balas	Balai pagal atskirus kriterijaus reikšmes
	<i>veiklas, įtrauktas į Taisyklių 10 punkte nurodytą neremiamų veiklų sąrašą)</i>		
5.	Nekilnojamasis turtas, kuriame planuojama vykdyti projekte numatytą veiklą, pareiškėjui priklauso nuosavybės teise (pareiškėjui – fiziniam asmeniui – ir bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise)	10	10
6.	Pareiškėjas – fizinis asmuo arba pareiškėjo – juridinio asmens – pagrindinis akcininkas, esantis juo ne mažiau kaip 1 m. iki paraiškos pateikimo (paraiškos pateikimo dieną ne trumpiau kaip paskutinius vienerius metus nepertraukiamai), yra iki 40 metų (imtinai) amžiaus (pagrindinis akcininkas – turintis daugiau kaip 50 procentų juridinio asmens akcijų, žemės ūkio bendrovės pajų. Kito juridinio asmens, neturinčio akcininkų (pavyzdžiui, mažosios bendrijos, kooperatinės bendrovės), atveju – vadovas yra iki 40 metų (imtinai) amžiaus))	10	10
7.	Pareiškėja yra moteris arba pareiškėjo – juridinio asmens – pagrindinė akcininkė, esanti ja ne mažiau kaip 1 m. iki paraiškos pateikimo (paraiškos pateikimo dieną ne trumpiau kaip paskutinius vienerius metus nepertraukiamai), yra moteris (pagrindinė akcininkė – turinti daugiau kaip 50 procentų juridinio asmens akcijų, žemės ūkio bendrovės pajų. Kito juridinio asmens, neturinčio akcininkų (pavyzdžiui, mažosios bendrijos, kooperatinės bendrovės), atveju – vadovė yra moteris)	5	5
8.	Paramos prašoma ekonominei veiklai, skirtai prekių, produktų gamybai (pagal EVRK – C sekcija) (atrankos balai skiriami, jei visos projekte numatytos investicijos yra susijusios su gamyba)	10	10
Didžiausia balų suma vienam pareiškėjui:		100.	

45. Privalomas mažiausias projektų atrankos balų skaičius – 50 balų. Jeigu projektų atrankos vertinimo metu nustatoma, kad projektas įvertintas mažiau nei 50 balų, paramos paraiška atmetama.

46. Papildomas paramos paraiškų atrankos pirmumo eilės sudarymas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka pagal:

46.1. pareiškėjus, kurie nėra gavę paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“;

46.2. mažiausią prašomą paramos sumą.

XII SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

47. Pagal priemonės veiklą galimi du paramos paraiškų tvirtinimo būdai:

47.1. kai prašoma paramos suma viršija 100 000 Eur:

47.1.1. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę, nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas ir jas teikia Ministerijai;

47.1.2. Ministerijos sudarytas Projektų atrankos komitetas svarsto, kuriuos projektus finansuoti, ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinių arba nefinansuotinių projektų;

47.1.3. vadovaudamasis Projektų atrankos komiteto rekomendacijomis, sprendimą dėl paramos skyrimo arba neskyrimo priima ministras arba jo įgaliotas asmuo. Ministerija apie priimtą sprendimą informuoja Agentūrą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, Agentūra informuoja pareiškėjus Administravimo taisyklių nustatyta tvarka;

47.2. kai prašoma paramos suma neviršija 100 000 Eur, sprendimas dėl paramos skyrimo arba neskyrimo priimamas Agentūros direktoriaus nustatyta tvarka. Apie priimtą sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo Agentūra informuoja Ministeriją per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos, o pareiškėjus – Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

48. Priėmusi sprendimą ar gavusi sprendimą iš Ministerijos skirti paramą, Agentūra, vadovaudamasi Administravimo taisyklių nustatyta tvarka, rengia paramos sutartį.

49. Pareiškėjas, pasirašęs paramos sutartį, šios sutarties įsigaliojimo dieną tampa paramos gavėju.

XIII SKYRIUS MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

50. Mokėjimo prašymai kartu su kitais dokumentais turi būti pateikti tik per ŽŪMIS asmeniškai ar per įgaliotą asmenį (juridiniai asmenys dokumentus per ŽŪMIS gali teikti tik per įgaliotą fizinį asmenį).

51. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, jis iki paramos sutartyje nustatyto keičiamo mokėjimo prašymo termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo arba dėl paramos objektų paskirstymo tarp paramos dalių (sutarties keitimo). Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo teikimo terminą arba pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka keičiama paramos sutartis.

52. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai, jis užregistruojamas, tačiau taikomos sankcijos, nustatytos Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–

2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Sankcijų taikymo metodika).

53. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansines institucijas.

54. Mokėjimo prašymų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

55. Šiai Priemonei taikomas išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas.

56. Taikant išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą, paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą savo lėšomis ir paramos sutartyje nustatytu periodiškumu teikia Agentūrai mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas deklaruojamų išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų bei kitų reikiamų dokumentų originalus arba kopijas, patvirtintas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

57. Paramos gavėjas gali pateikti iki keturių mokėjimo prašymų (įskaitant ir galutinį mokėjimo prašymą).

58. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paramos paraiškos pateikimo dienos patirtas (bendrosios išlaidos galėjo būti patirtos ne anksčiau kaip prieš vienerius metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos), apmokėtas ir ankstesniuose mokėjimo prašymuose nedeklaruotas tinkamas finansuoti išlaidas, ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

59. Paramos lėšos išmokamos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

XIV SKYRIUS SANKCIJOS

60. Netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiam) projektą paramos gavėjui gali būti taikomos ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytos sankcijos. Gali būti taikomos tokios sankcijos: paramos sumažinimas, paramos teikimo sustabdymas ir (arba) nutraukimas, sutarties nutraukimas ir (arba) reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos; apribojimas teikti paraiškas; kitos poveikio priemonės dėl su gauta arba su mokėjimo prašyme prašoma išmokėti parama susijusių įsipareigojimų nevykdymo ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymo. Sankcijos taikomos Sankcijų taikymo metodikoje nustatyta tvarka, išskyrus Taisyklių 62 punkte nurodytą atvejį.

61. Nepradėjus įgyvendinti projekto (netenkinant Taisyklių 4.1 papunktyje numatytų darbų pradžios kriterijų) per 6 mėnesius nuo paramos sutarties pasirašymo dienos, paramos sutartis nutraukiama.

62. Paramos gavėjui, nesilaikančiam įsipareigojimo sukurti ir išlaikyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos naujų darbo vietų, turėjusių įtakos paramos dydžiui, kaip nustatyta Taisyklių 31.1 papunktyje ir 32 punkte, už kiekvieną nesukurtą ir neišlaikytą iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos naują darbo vietą paramos sumos sumažinama ir (arba) susigrąžinama proporcingai (1 darbo vieta – 50 000 eurų, 1,5 darbo vietos – 75 000 eurų paramos ir t.t.), o papildomos sankcijos už nepasiektus projekto priežiūros rodiklius netaikomos. Parama nemažinama ir (arba) nesusigrąžinama, jei pirmais projekto kontrolės metais sukuriamą ir išlaikoma ne mažiau kaip 80 proc., kitais kontrolės metais – ne mažiau kaip 90 proc. planuotų sukurti naujų darbo vietų. Paramos gavėjui, nesilaikančiam įsipareigojimo sukurti ir išlaikyti iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos projekte numatytų naujų darbo vietų, neturėjusių įtakos paramos dydžiui, už kiekvieną tokią nesukurtą ir neišlaikytą iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos naują darbo vietą, sankcijos taikomos Sankcijų metodikoje nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-801](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-14, i. k. 2017-20156

XV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

63. Projektų įgyvendinimo priežiūra ir tikrinimas, apskundimo tvarka atliekama Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

64. Pasikeitus šioms taisyklėms nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems pareiškėjams, išskyrus atvejus, kai pakeitimo įsakyme numatyta kitaip.

65. Pasikeitus šiose Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

Priedų pakeitimai:

1 priedo pakeitimas pagal 3D-801

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-801](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-14, i. k. 2017-20156

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-801](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-14, i. k. 2017-20156

Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. rugsėjo 1 d. įsakymo Nr. 3D-560 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama investicijoms, skirtoms ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti“ veiklos „Parama investicijoms, skirtoms ekonominės veiklos kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų 2017 metais pateiktoms paraiškoms, patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-331](#), 2018-05-23, paskelbta TAR 2018-05-24, i. k. 2018-08297

Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. rugsėjo 1 d. įsakymo Nr. 3D-560 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama investicijoms, skirtoms ne žemės ūkio veiklai kurti ir plėtoti“ veiklos „Parama investicijoms, skirtoms ekonominės veiklos kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų 2017 metais pateiktoms paraiškoms, patvirtinimo“ pakeitimo